

bokommission. Det vil erindres, at denne Kommission stillede Forslag om Statslaan i private Ejendomme til Grundforbedringsforanstaltninger paa en saadan Maade, at disse Laan gik forud for alle andre Behæftelser paa Ejendommene. Jeg har imidlertid været betænkelig ved at følge den saaledes anviste Vej, thi jeg tror, selv om det maa erkendes, at Grundforbedringsforanstaltninger er i høj Grad nyttige og forbedrende for de paagældende Ejendomme, at det vilde betyde en stor Fare for hele vort Kreditsystem, hvis vi indførte den Sædvane, at Rigsdagen kunne skyde forskellige Statslaan ind foran de paa anden Maade tilvejebragte Laan, der er optagne i Ejendommene. Vore Sparekasse- og Kreditforeningslaan bør have en saadan Stilling, at der, naar disse Laan er givne, maa være Sikkerhed for, at det ogsaa virkelig er Førsteprioriteter, og jeg tror ogsaa, at de, der hænger yderst ude paa Andenprioritet, maa have Sikkerhed for, at der ikke skydes nye Laan ind foran. Nu kunde man sige, at der er Tale om en Forbedring af Ejendommen, og det kan være rigtigt nok i visse Tilfælde, men ikke i alle. Jeg kender Ejendomme, som for 40 Aar siden er vurderede i Anledning af Optagelse af Kreditforeningslaan, og som har været vel drænede og merglede, men det kan meget godt være, at saadanne Ejendomme nu i høj Grad tiltrænger Dræning og Mergling, fordi disse Grundforbedringsarbejder ikke har været vedligeholdte. Derfor er det ikke rigtigt at give Laan, som en Mand nu optager for at udføre saadanne Arbejder, som han er pligtig at udføre for at holde Ejendommen i den Stand, hvori den var, da den blev vurderet, Sikkerhed forud Kreditforeningslaan. Dertil kommer, at har man først begyndt paa den Vej, er der ingen Grænse for, hvad man skal medtage. Der kan være mange andre Foranstaltninger, som kan siges at være Forbedring af Ejendommen, men det er meget vanskeligt at trække en Grænse, Grænsen er ikke skarp, og er man klar over Betydningen af det Kreditsystem, som har udviklet sig her i Landet, navnlig gennem Kreditforeningerne, men ogsaa gennem Sparekasserne, og som har ligget til Grund for den Udvikling, det danske Landbrug har gennemgaaet, skal man være meget varsom med at indføre en Foranstaltning som den at give senere Laan Sikkerhed forud for tidligere Behæftelser.

Lovforslaget gaar ud paa, at Laanet

skal ydes, efter at de stedlige kommunale Raads Skøn er afgivet, og det udbetales af Staten, men den paagældende Kommunalbestyrelse garanterer halvt med Staten for, at Laanet bliver tilbagebetalt. Der er dem, der siger, at der er den Fare derved, at Kommunalbestyrelsen saa vil være bange for at anbefale Ansøgere til saadant Laan. Det tror jeg nu slet ikke. Jeg tror, at de kommunale Bestyrelser, der jo er fremgaaet af den almindelige Valgret, vil have en sund Opfattelse af dette Forhold og bedømme det, som det skal. Og Laanet skal kun gives til dem, der paa Grund af økonomiske Vanskeligheder ikke kan gennemføre den paagældende Foranstaltning, naar i øvrigt alle Forhold taler for, at et saadant Laan ydes. Disse Kommunalbestyrelser, som virker under Offentlighedens Kritik paa det paagældende Sted, er bedst i Stand til at bedømme Forholdene. Jeg mener ogsaa, at det er rigtigt, at de garanterer Tilbagebetalingen af Laanet, thi ellers vilde de, hvad der er naturligt og rimeligt, se deres Opgave i, at saa meget som muligt blev trukket til deres Kommune, de skal jo først og fremmest varetage denne Kommunes Interesser.

Lovforslaget er vel egnet i hvert Tilfælde til et Forsøg ad denne Vej, men jeg skal indrømme, at det er ikke stort og omfattende. Der er dem, der har betegnet det som et beskedent Forslag, og det vil jeg give dem Ret i. Der foreslaas stillet 1 Mill. Kr. til Raadighed for dette Formaal i 2 Aar, og den højeste Udlaanssum for en enkelt Ejendom er 1 500 Kr.; men vi staar jo her overfor noget nyt, og Statens finansielle Tilstand er ikke saadan, at der, naar vi begynder paa noget nyt, er Grund til at overbyde hinanden ved at stille saa meget til Raadighed som muligt. Skulde det vise sig, at Foranstaltningen virker efter sin Hensigt, og at der fra Kommunalbestyrelserne fremkommer velbegrundede Anmodninger om yderligere Laan, er Tiden inde til at overveje, om vi skal gaa videre ad den Vej. Jeg vil ogsaa tro, at det Beløb, der stilles til Raadighed, vil være tilstrækkeligt nu i Sommerhalvaaret. Rigsdagen kommer jo sammen igen efter endda mindre end et Aars Forløb, og skulde det vise sig nødvendigt, kan Spørgsmaalet da tages op til Overvejelse.

Jeg skal derfor, idet jeg i øvrigt vedrørende Enkelthederne henviser til de Bemærkninger, der ledsagede Lovforslaget ved Fremsættelsen, anbefale, at man vedtager denne Foranstaltning, saaledes at vi